

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

(SZTAB GENERALNY)

8164 T₂
Warszawa, dn. 28. września 1921 r.

Oddział II.

DO

Nr 5483 / II. Ref "A".

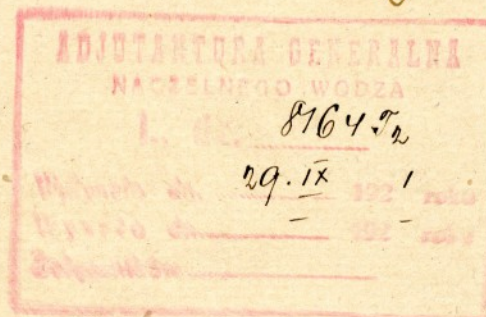
ADJUTANTURY GENERALNEJ

Belweder.

Przesyła się do wiadomości raport Attache Wojskowego
przy Poselstwie Polskim w Moskwie Nr. 193. z dnia 20. IX. 1921 roku
1 załącznik.

Otrzymują: Szef Sztabu Gen.
----- Adjutantura Generalna
----- M. S. Zagr. of. łączn.

* SZEF ODDZIAŁU II. SZTABU GEN

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

ATTACHE WOJSKOWY
PRZY POSELSTWIE POLSKIM w Moskwie

1. 93/Att. 25

poufne

20-go Września 1921r.

Ministerstwo Spraw Wojskowych
Oddział II-gi Sztabu Generalnego.

Wiadomości poli tyczne.

W związku z wręczonym przez Posła Filipowicza ultimatum do Rządu sowieckiego, wymagającego od Sowietów w terminie do 1-o Października , zgody na wykonanie wyszczególnionych w ultymatywnej nocie warunków, sytuacja pozostaje nadal niepewną. Rząd Sowietów, zgadzając się zasadniczo na lojalne wykonanie postulatów Polskich, wysuwa ze swej strony kontr-postulaty z których najpoważniejszym jest bezwarunkowe usunięcie z terytorjum Polski Sawinkowa i rozwiązania jego organizacji. Aczkolwiek w Moskwie usilnie rozpowszechniają się pogłoski o mającej rozpocząć się wojnie między Polską a Rosją, jednak ani stan armji czerwonej ani zarządzenia władz centralnych w Rosji nie pozwalają przypuszczać o zaczepnej akcji ze strony Rosji przynajmniej w dniach najbliższych; natomiast znacznie wzmogła się agitacja komunistyczna w Polskich obozach jeńców i wśród uchodźców wyjeżdżających do kraju. Jak zwykle, agitatorzy usiłują wywołać niechętny Polsce nastrój, rozpowszechnianiem pogłosek, że Polska dąży do wojny z Rosją. We wszystkich centralnych zarządach sowieckich nastrój jest zdecydowanie niechętny Polsce. Możliwość wojny jest usilnie kolpotrowaną wśród ludności. Komuniści szeregowi usposobieni są dosyć wojowniczo, natomiast kierownicy ich zapatrują się na możliwość wojny pesymistycznie. Masy ludowe są wojnie przeciwnie.

Sprawy wojskowe.

W ostatnich dniach prowadzą się nieliczne przegruppowania wojsk mające na celu wzmocnienie frontu Zachodniego, prze-

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

227

dewszystkiem na Ukrainie. Przesuwane są niektóre oddziały jazdy, kompanje wywiadowców, znajdujące się przy pułkach oraz brygady kursantów. Przegrupowań w większych zakresach nie obserwowano. Ostatnio nadeszły wiadomości, jeszcze nie sprawdzone, o buncie, który jakoby miał miejsce w Smoleńskim garnizonie; zbuntowani krasnoarmiejcy mieli podobno za-aresztować d-wo Zachodniego okręgu. W Kijowskim okręgu trwają manewry, bierze w nich udział 2 korpusy jazdy, komyndy wywiadowców z kilkunastu dywizyj i kursanci z Moskwy, Kijowa i Piotrogradu, *prócz k. d. dyw. przed.* Machno rozbił podobno na Podolu 7-ą dywizję strzelców.

Przemysł wojskowy.

Fabryki broni i amunicji.

Produkcja dział. miała miejsce na fabrykach Sormowo, Obuchowskiej i Permskiej /Motowilicha/. Obecnie nie nie pracuje prócz Sormowa, który wykonywa^{jedynie} mały remont.

Pociiski działowe. Nieprodukowane są w Rosji wcale.

Karabiny i K.m. Produkowane w Iżewsku, Tule, Siestreriecku i Kowrowie.

I. Iżewska fabryka broni obecnie stoi z braku produktów. Ma być uruchomioną około 1-go Października. Opala się drzewem, którego ma zapas dostateczny. Zapasy surowca / prócz nielicznych, jak tłuszcz, smary, olej rzepakowy/ w dostatecznej ilości na przeciąg czasu do półtora roku. Według programu musi produkować miesięcznie: 15 tysięcy k.b. kawaleryjskich, 30 tysięcy luf piechotnych /dla Tuły/, 5 tysięcy luf dla k.m. / drażenie luf wykonuje tylko Iżewska fabryka, 30 tysięcy komor wybuchowych, 150 milionów łudek / de facto wykonuje się nie więcej nad 30 milionów/.

Rocznie 80 tysięcy pudów stali instrumentalnej / może wykonać nie więcej nad 40 tysięcy/ i 4 tysięcy pudów stali Wolframowej; tej ostatniej jednak wykonać nie będzie w stanie z braku surowców dla budowy pieców Martenowskich.

Prócz tego wyrabia fabryka części zapasowe dla karabinów i tarcze dla k.m.

3.

2. Tulska fabryka broni. Posiada obecnie w zapasie 400 tysięcy luf, prócz tego ma otrzymywać lufy wyprodukowane na Izewskiej fabryce. Praca tej fabryki zabezpieczoną jest na cały rok. Produkuje ona miesięcznie do 10 tysięcy karabinów piechotnych / przy najwyższym napięciu, nawet przy obecnych warunkach, może produkować do 30 tysięcy miesięcznie/.
K.m-wych do 5 tysięcy miesięcznie. Opala się węglem, którego zapas ma dostateczny.
3. Siestrzelecka fabryka. - Stoi z braku węgla, pracowników i aprowizacji.
4. Kowrowska fabryka /Nizgorodska gub./ ma zamówienie na 10 tysięcy karabinów automatycznych systemu Fiodorowa. Nie wykona tego wcześniej niż za rok.

Fabryki amunicji karabinowej. W Symbirsku, Tule, Bugańsku i Piotrogradzie. Dwie ostatnie nie pracują.

dziennie
Symbirska fabryka według programu powinna wykonywać 2 miliony naboji. Tulska-miljon. Obydwie jednak nie produkują więcej ponad 500 tysięcy dziennie każda. Tuła, prócz tego, ma wyrobić milion kódek dziennie. Obydwie fabryki cierpią na brak aprowizacji, węgla i materiałów pomocniczych. W wyrobie amunicji dużo braków z powodu zlejstali na „poinsony” i matrycy. Od połowy sierpnia fabryki stały z powodu robót je-siennych i rozpoczną pracę z końcem Września.

Hobbs

223